

#VERLEDEN

OCW KENNIS FESTIVAL

#TOEKOMST

#Backtothefuture

Met de kennis van nu

27 juni 2024

Locatie: Beeld en Geluid, Den Haag

Programma OCW Kennisfestival

De 16de editie van het OCW Kennisfestival komt eraan. Op donderdag 27 juni a.s. kun je deelnemen aan verschillende sessies in museum Beeld & Geluid Den Haag. Benieuwd welke thema's en sprekers aan bod komen? Bekijk hieronder het programma en schrijf je in!

Met de kennis van nu

Het OCW Kennisfestival 2024 verbindt wetenschap, praktijk en beleid. Beleidsmakers, onderzoekers en mensen uit het werkveld van OCW komen op het evenement samen om kennis te delen en van elkaar te leren.

Nemen we in de waan van de dag wel genoeg tijd om te leren van het verleden en vooruit te kijken naar wat er in de toekomst op ons af komt? Dit jaar viert het OCW Kennisfestival de kracht van reflecteren en vooruitkijken. Op het evenement brengen we prikkelende lessen uit het verleden samen met de laatste inzichten over de toekomst en laten we zien hoe je deze schatkist aan kennis kunt inzetten voor je werk. Met de kennis van nu kunnen we de complexiteit van vandaag behapbaar maken.

Inschrijven

We kijken er naar uit je te zien op donderdag 27 juni in Museum Beeld & Geluid, Zeestraat 82, Den Haag. Het belooft weer een interessante en inspirerende dag te worden!

Meld je aan via [OCW Kennisfestival 2024](#).

Programma

Met kennis van nu

Programma 27 juni 2024

Het programma van de 16de editie van het OCW Kennisfestival is opgedeeld in drie themalijnen:

I. De achteruitkijkspiegel: leren van het verleden

Herinneringen en ervaringen uit het verleden vormen de kern van onze identiteit en zijn het ankerpunt voor het verbeelden van onze toekomst. We zijn in het hier en nu veel bezig met nieuwe plannen, nieuw beleid, nieuw onderzoek. Als we in onze achteruitkijkspiegel kijken, zien we dat onze huidige situatie minder uniek is dan we soms denken. Regelmatig hebben maatschappelijke uitdagingen zich al eerder voorgedaan en hebben we al maatregelen genomen waarover praktijkkennis en onderzoek beschikbaar is. Door terug te kijken kunnen we die kennis benutten en verklaren of in elk geval beter proberen te begrijpen hoe de problematiek van vandaag is ontstaan.

II. De verrekijker: Perspectief op de toekomst

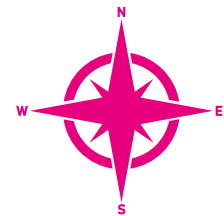

De wereld verandert en Nederland beweegt mee. Vergrijzing, digitalisering, klimaatverandering en geopolitieke spanningen vragen om strategische keuzes.

De toekomst is altijd onzeker. En tegelijkertijd, door met onze verrekijker te kijken naar inzichten uit data en onderzoek, kunnen we scenario's schetsen die goed in de buurt komen.

Deelnemers aan deze themalijn doen samen een scenario-analyse, leren hoe leerlingenramingen worden gemodelleerd en nemen we mee in de toekomstbeelden uit het verleden.

III. Het kompas: handelen in het nu

Informatie is overal om ons heen. Het begrijpen van al die informatie en anticiperen op al die signalen is soms lastig. Burgers, organisaties en de overheid worstelen dagelijks met die complexiteit. Dat was voorheen ook al zo, maar in andere mate. Soms lijkt het of het systeem centraal komt te staan. Daardoor kan het perspectief vanuit de mensen om wie het gaat verloren gaan. Alleen als beleidsmakers, wetenschappers, experts en betrokkenen met elkaar in gesprek blijven, kunnen we komen tot een dieper begrip dat recht doet aan de verwevenheid van de uitdagingen in onze samenleving. In deze themalijn bespreken en ervaren we hoe kennis over het verleden en de toekomst tot nut kan zijn voor het heden. Hoe ga je dan over tot handelen, welke invalshoeken kies je, hoe laat je iedereen vanuit de eigen organisatie en onderdeel van een netwerk een bijdrage leveren en hoe stel je een gezamenlijke koers vast?

Programma

Met kennis van nu

09.30-10.15: Opening

Minister van Onderwijs, Cultuur, Wetenschap en Emancipatie **Robbert Dijkgraaf** opent het OCW Kennisfestival 2024.

10.30 - 12.00: De Staat & de Slavernij

In deze sessie kijken we naar de rol van de staat in slavernij via de kennisagenda 'Het Nederlandse koloniale slavernijverleden en zijn doorwerkingen'.

We starten plenair waarbij we de inzichten uit deze kennisagenda in een breder maatschappelijk kader plaatsen. Daarna volgt een interactief deel met aandacht voor verschillende manieren van onderzoek doen.

10.30 - 12.00: Talent 2040 - Prognoses maken voor onderwijsbeleid

In deze workshop leren we hoe we datagedreven toekomstbeelden kunnen maken voor het onderwijs in Nederland. Wat gebeurt er als we de studiekeuzes van leerlingen sturen richting bepaalde kraptesectoren? Welke aannames maak je om een dergelijke raming te doen? We leren over de kracht van datagedreven vooruitzichten, maar ook over de dilemma's en uitdagingen bij het ontwikkelen van goede prognoses en scenario's.

Ramingsexpert **Thijs Noordzij** geeft deze workshop samen met scenario-experts **André de Moor** en **Thom Wittebrood** en de collega's van het datalab van het ministerie van OCW.

10.30 – 12.00: Hoe kan je met complexiteitswetenschap impact maken in de praktijk?

De maatschappelijke opgaven van vandaag de dag zijn groot en kennen veel (onderlinge) samenhang op diverse beleidsterreinen. Dat maakt ze multidisciplinair en complex. In deze workshop leren we om in die complexiteit te navigeren, ook om zo beter geïnformeerde beslissingen te nemen. Hierdoor wordt de onzekerheid verminderd en kunnen we de impact van beleidsinterventies vergroten. We starten met leren hoe het complexiteitsdenken verschilt van een standaard probleemanalyse en hoe dit kan helpen bij het opstellen van beleid. En we zien voorbeelden van hoe dit in de praktijk werkt. Daarna kunnen deelnemers zelf aan de hand van casussen ondervinden hoe het is om een eerste stap hiermee te zetten door te ervaren wat participatief modelleren is.

Deze sessie wordt verzorgd door **dr. Mike Lees**, Associate Professor Social Complexity aan het UvA Instituut voor Informatica en Principle Investigator aan het UvA Institute for Advanced Study, **dr. Vítor Vasconcelos**, Assistent Professor Complex Systems & Policy aan het UvA Instituut voor Informatica en **Ted Jan Post** Impact developer bij Innovation Exchange Amsterdam). Zij zijn allen verbonden aan POLDER (Policy Decision-support and Evidence-based Reasoning), een onderzoeksinitiatief van het UvA Institute for Advanced Study (IAS). De introductie van deze sessie zal in het Engels worden gegeven.

Programma

Met kennis van nu

Thema-overkoepelende sessie

10.30 – 12.00: De Time Machine als Macroscoop: Virtueel ruimte- en tijdreizen voor een leefbare wereld

Prof dr. Julia Noordegraaf is hoogleraar Digitaal Erfgoed bij de Faculteit der Geesteswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam en bouwt aan een digitaal platform dat het reizen door ruimte én tijd mogelijk maakt: de Amsterdam Time Machine. Deze tijdmachine brengt het erfgoed op je stoep: digitaal erfgoed uit musea, archieven en bibliotheken wordt als Linked Open Data met elkaar verbonden en gepresenteerd op kaarten, in 3D modellen en andere vormen die het verleden virtueel toegankelijk maken. Innovatieve toepassingen voor participatie nodigen burgers uit om deze data te verkennen en verrijken met hun eigen perspectief. Dit maakt de Time Machine tot een instrument voor het bouwen aan een inclusieve, leefbare omgeving. Ontdek in deze sessie hoe de Time Machine bijdraagt aan interdisciplinair onderzoek naar complexe vraagstukken als sociale cohesie, inclusieve samenlevingen en ruimtelijke ordening. Denk mee over de relevantie van dat onderzoek en onderliggende data voor beleid ten aanzien van actuele maatschappelijke uitdagingen als klimaat, wonen en emancipatie.

12.00 – 13.00: Lunch inclusief PhD-markt

Naast een mogelijkheid om te netwerken bieden we je tijdens de lunch ook de mogelijkheid om onze PhD-markt te bezoeken. Jonge onderzoekers presenteren hun projecten en resultaten tot nu toe en gaan graag het gesprek aan. De onderwerpen die worden toegelicht kennen een grote diversiteit, én raken allemaal de beleidsterreinen van OCW.

Programma

Met kennis van nu

13.15 – 15.45: Leren van het verleden

In deze sessie gaan we in op de betekenis van historisch denken voor het maken van beleid. Hoe geven samenlevingen – nu en in het verleden – betekenis aan het nut en de meerwaarde van geschiedenis? Hoe worden historische kennis, inzichten en vaardigheden ingezet in beleid? En hoe kunnen we geschiedenis duurzaam in het beleidsproces verankeren? **Prof. dr. Harm Kaal** verzorgt de aftrap van deze sessie. Hij is hoogleraar Toegepaste geschiedenis aan de Radboud Universiteit. In 2023 ontving hij een NWO-subsidie om de komende jaren te onderzoeken hoe geschiedenis (niet) is geïntegreerd in de Nederlandse beleidspraktijk.

Daarna gaan we in gesprek over leren van het verleden met **dr. Pieter Slaman** van de Universiteit Leiden, hoofdauteur van de publicatie 'In de regel vrij. 100 jaar politiek rond onderwijs, cultuur en wetenschap'. Dat doen we aan de hand van verschillende thema's: curriculumherziening, seksuele voorlichting op scholen, de energie- en klimaattransitie, hoger onderwijs, openbaarmaking oorlogsarchieven vanaf 2025 en het Nationaal Historisch Museum. Bij deze gesprekken zijn diverse partners betrokken, waaronder het Onderwijsmuseum en het Nationaal Archief.

13.15 – 15.45: Hoe kijk je vooruit? De geschiedenis van toekomstdenken

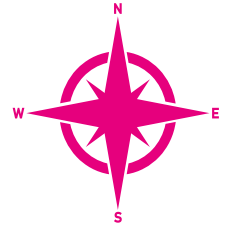

Het maken van toekomstperspectieven kent een lange geschiedenis. **Carlijn Naber** van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek neemt ons mee in de verschillende manieren waarop mensen in het verleden nadachten over hun toekomst. Gaandeweg leren we wat deze geschiedenis ons vertelt over hoe we vooruit kunnen kijken op onze eigen toekomst.

Daarna gaan we samen aan de slag om zelf toekomstscenario's te ontwikkelen voor vraagstukken op het gebied van onderwijs, cultuur, wetenschap en media. En gaan we in gesprek met toekomstdenkers van diverse kennisinstellingen over vragen als: wat is het gewenste scenario? En wie moet welke stappen zetten om bij het gewenste eindpunt te komen?

Programma

Met kennis van nu

13.15 – 15.45: Handelen in de complexiteit – We hebben elkaar nodig

Het doel van deze interactieve sessie is de waarde te benutten van het kennisnetwerk van OCW. We starten met een wetenschappelijke kijk op omgaan met complexiteit en over wat belangrijk is om de kans op succes van ons handelen te vergroten. Hoe gaan we over tot handelen en wat is daarvoor nodig?

Daarna leveren deelnemers vanuit hun eigen perspectief een bijdrage aan een multidisciplinaire kijk op een complexe maatschappelijke opgave. Hoe begin je? Wat kan eenieder bijdragen? En wat is de rol van de overheid? Onder meer de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Inspectie van het Onderwijs, de Sociaal-Economische Raad en het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek bespreken verschillende invalshoeken en voorbeelden.

De sessie wordt afgesloten met een aantal casussen om met elkaar het gesprek aan te gaan over hoe je gezamenlijk in een kennisnetwerk kan beginnen of vooruit kan komen.

Moderator van deze sessie is **dr. Matthijs van den Berg**, directeur Kennis bij de Inspectie van het Onderwijs.

16.00 – 16.45: Gezamenlijke dialoog

Aan het eind van de middag nemen schrijvers **Roxane van Iperen** en **Milio van de Kamp** ons mee in hun perspectief op de themalijnen van het Kennisfestival. Milio van de Kamp is socioloog, universitair docent en schrijver van 'Misschien moet je iets lager mikken, een verhaal over armoede en kansenongelijkheid'. Hij zet zich in het bijzonder in voor de kansen van eerstegeneratiestudenten. Roxane van Iperen is jurist en schrijver van onder andere 'Het Hooge Nest' en 'Eigen welzijn eerst'. In 2021 gaf zij de 4 mei-lezing waarin ze stelde dat 'de last van het onbedwongen verleden pas wordt verlicht als de mythe plaatsmaakt voor weten.'

16.45 – 18.00: Afsluiting en borrel